

AZ ÓBUDAI NÉPZENEI ISKOLA

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Eredeti változat: 2001. április

**2003/LXI törvény szerinti módosított változat: 2004
április**

Legújabb módosítás: 2009 szeptember

AZ INTÉZMÉNY ADATAI

Az intézmény hivatalos neve:

Óbudai Népzenei Alapfokú Művészetoktatási Iskola

Az intézmény rövidített neve:

Óbudai Népzenei Iskola (233/ÖK/1990./XII. 20. Határozat alapján)

Az intézmény székhelye, címe:

1034 Budapest, Nagyszombat u. 27.

Telephelyei (az Alapító Okirat szerint):

III. ker. Kerék u.-i Általános Iskola

III. ker. Dr. Szent-Györgyi Albert Általános Iskola

III. ker. Zápor u. Általános Iskola

III. ker. Péter-Pál Általános iskola

III. ker. Vörösvári úti Általános iskola

III. ker. Szent Miklós gyermekotthon

Az intézmény fenntartója:

Budapest III. kerület (Óbuda-Békásmegyer) Önkormányzata

Az intézmény beiskolázási körzete:

A III. kerület és a főváros kerületei, valamint az agglomerációs települések

Az intézmény alaptevékenysége:

801120 Alapfokú művészeti oktatás, művészeti nevelés

Az intézmény jogállása:

Önálló jogi személy

Részben önálló gazdálkodású költségvetési intézmény

Az Alapító okirat száma, kelte:

429/56/ÖK/1997.VIII. 27.

TARTALOM

1. BEVEZETÉS	4 old
1.1 Az Óbudai Népzenei Iskola létrejöttének, működésének rövid története	4. old.
1.2 Az iskola szerepe Óbuda életében és fővárosi, illetve országos kapcsolatai	6. old.
1.3 Külföldi kapcsolatok	6. old.
1.4 Az iskola eredményei	7. old.
2. AZ ISKOLA MŰKÖDÉSI FELTÉTELEI	7. old.
2.1 A működéshez szükséges feltételrendszer	7. old.
2.1.1 Személyi feltételek	7. old.
2.1.2 Tárgyi feltételek	9. old.
3. CÉL- ÉS FELADATRENDSZER	10. old.
3.1 A szakmai, pedagógiai célkitűzések	10. old.
3.2 Feladatok	10. old.
3.3 Eszközök, eljárások	11. old.
3.4 Módszerek	12. old.
4. SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS FELADATAI	13. old.
5. KÖZÖSSÉGI NEVELÉS FELADATAI	14. old.
6. TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG	15. old.
7. A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES, A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK JEGYZÉKE	16. old
8. A SZÜLŐK, A TANULÓK ÉS A PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI ÉS FEJLESZTÉSE	16. old.
9. A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉS A HELYI TANTERVEK ÉRVÉNYESSÉGE, LEGITIMÁCIÓS RENDJE	17. old.

1. BEVEZETÉS

1.1. . Az Óbudai Népzenei Iskola létrejöttének, működésének rövid története

A magyar hangszeres népzene intézményes tanítása az 1974/75-os tanévben, a III. kerületi zeneiskolában alapított népzenei tanszakon kezdődött. A tanszak létrejöttében, sikeres működésében szerepet játszott a hetvenes évek népzenei-néptánc mozgalma, amely ismét felhívta a figyelmet az autentikus népzene (szinte már halottnak hitt) értékeire, a néptánc és a zene szoros kapcsolatára. A későbbi tanárok is főként a táncházakban zenélő fiatalok közül kerültek ki, akik a népzene első kézből, nem kottából ismerhették meg, megvalósítva Bartók intelmeit: "a parasztzene után vágyódó zenésznek nem szabad azt halott gyűjteményekben múzeumi tárgyként megismernie. A dallam lejegyzésekor éppen az semmisül meg, ami a parasztzene élményszerűvé teszi a zenész számára". Az oktatás elméleti hátterét az igen eredményes magyar népzene kutatás jelentette, amely épp a hetvenes években produkált - könnyebben hozzáférhető - hangzóanyagot mind az énekes, mind a hangszeres népzene területén az egész Kárpát-medencére kiterjedően.

Az első kezdeményezést néhány év múlva, a nyolcvanas évek elején követte a székesfehérvári zeneiskolában megindult népzene tanítás, majd 1986-ban Budapesten a Nádasdy Kálmán művészeti iskolában létesített népzenei tanszak.

Óbudán a tanszak **1991-ben - Európában is egyedülálló módon - önálló népzenei zeneiskolává alakult, Óbudai Népzenei Iskola néven**, és ma szinte valamennyi magyar népzenei hangszert tanítja a népi ének mellett.

Az alapfokú népzene tanítás a legutóbbi évtizedben jelentősen bővült, és kiemelkedő eredményeket produkált. Jelenleg már kb. 200 zenetanár működik ezen a területen, és egyre nagyobb az érdeklődés az autentikus népzene tanítása iránt a közoktatásban is. Elkészültek a népzene tanítási terület minden hangszerre és a speciális elméleti tantárgyakra kiterjedő **tantervei** is, és **akkreditált továbbképzések, konferenciák, szakmai találkozók** segítik a pedagógusok munkáját. Ezeknek szervezését intézményünk is segíti, sok esetben teljes mértékben magára vállalja.

Bár az Óbudai Népzenei Iskola alapításának dátuma **1991. január 1.**, több mint negyed százada annak, hogy a III. kerületben - az országban elsőként - elindult a magyar népzene intézményes, zeneiskolai tanítása. Béres Jánosé volt a kezdeményező szerep, és nyugdíjba vonulásáig, 1991-ig ő vezette a Till Ottó által igazgatott III. kerületi zeneiskola népzenei tanszakát.

A kezdeti néhány után (furulya, citera, cimbalom, duda, tekerő) egyre több népi hangszer, és a népi ének tanítása is megkezdődött. Segítette a munkát a hetvenes évek elején indult népzenei mozgalom. Az ebből kinőtt zenészek közül többen az iskola tanulóiból maguk is tanárokká lettek, és a tanárok köre komoly gyűjtői-kutatói és előadói múlttal rendelkező zenészekkel bővült a jelenlegi 17-re. Többen közülük rendszeresen publikálnak, előadásokat tartanak. A hangszerek és a népi ének mellett természetesen a szolfézs, a népzenei ismeretek, a népi játékok, népszokások tanítása is folyik.

Nagy változást hozott az 1991-es esztendő, melyben - az Óbuda-Békásmegyer Önkormányzatnak köszönhetően - a már korábban önálló elhelyezést nyert iskola **önállóságot kapott**. Ezzel a lépéssel Óbuda talán Európában is egyedülálló intézményt, állami népzenei iskolát hozott létre. (Bár egyre több helyen működik Európában főiskolai szintű gyakorlati népzene-tanítás - pl. Finnország, Svédország, Norvégia, Észtország, Bulgária - az alapfokú oktatás általában tanfolyamokra, táborokra korlátozódik.)

Változatlanul nagy az érdeklődés az iskola iránt, bár Budapesten (és az ország számos pontján) újabb és újabb zeneiskolák létesítettek népzenei tanszakot.

A tanítás módszertana természetesen hasznosítja a klasszikus zene tanításának sok évtizedes tapasztalatait, de számos olyan elemet is tartalmaz, amelyeket a tanári közösség dolgozott ki. Az iskolában folyó tanítás módszertana nemzetközi érdeklődést váltott ki, tapasztalatainkat hasznosítják például Norvégiában. Ez a módszer a **személyes átadáson** (a tanárok maguk is a népzene avatott előadói) és **eredeti felvételek** hallgatásán (ezeket részben a tanárok maguk gyűjtötték)- elemzésén alapul. Ily módon sikerülhet az, amire a korábbi időkben talán nem is gondoltak: a hangszeres és énekelt magyar népzene az új, városi közegben megtalálja helyét, egyén- és közösségformáló szerepet tölt be. E módszer segítségével a növendékek népzenei anyanyelvet sajátítanak el, és akár újabb variánsokat is létrehozhatnak. Az iskola kiadásában számos olyan **kiadvány, tankönyv** látott már napvilágot, amelyek nagy segítséget nyújtanak a népzene-tanároknak. A népzene-tanítás jelenleg használatos tanterveinek jó részét is az iskola tanárai írták.

Az iskola aktívan tevékenykedik a népzeneoktatás **országos méretű összefogásában** (ed-

dig négy **országos konferenciát** szervezett a népzene tanárok számára - Óbuda 1994, Budapest 1996, Gödöllő 1999, Kecskemét 2002, Paks-Szekszárd 2005 - valamint országos szakmai találkozót és számos kisebb fórumot).

Az Óbudai Népzenei Iskola fontos **európai és Európán kívüli kapcsolatokkal** is rendelkezik (Skócia, Norvégia, Németország, Hollandia, Kína, Japán, Spanyolország).

1.2. Az iskola szerepe Óbuda életében és fővárosi, illetve országos kapcsolatai

Kerületi kapcsolatok

Az Óbudai Népzenei Iskola kapcsolatai más kerületi oktatási és közművelődési intézményekkel hagyományosan jónak mondható.

Szívesen vállal az intézmény iskolai szerepléseket, és évente rendszeresen több nyilvános koncertet tart az iskolán belül (karácsony, Luca-nap), kerületi közművelődési intézményekben (ÓMK, Óbudai Társaskör, Óbudai Múzeum, stb.) 2002 óta évzáróinkat a Fő téri Zichy kastélyban tartjuk, több száz fős látogatottsággal.

Fővárosi és országos kapcsolatok

Mint a főváros - és egyben az ország - egyetlen önálló alapfokú népzeneoktatási intézményét, gyakran keresik fel mind tanácsadás, mind koncertek, bemutatók ügyében.

Az iskola növendékei rendszeresen szerepelnek fővárosi és országos népzenei versenyeken, találkozókra. Hangszerbemutatókat tartunk a kerület iskoláiban, óvodáiban.

1.3. Külföldi kapcsolatok

Pályázatok segítik a külföldi kapcsolatokat is: az elmúlt években a Közoktatási Modernizációs Alapprogram segítségével 2 tanár és 4 növendék juthatott el Edinburghba, az ott folyó népzene tanítás tanulmányozására, illetve fesztiválokra történő bemutatkozás céljából. Több ottani munkatárs ismerhette meg az iskolát, illetve más intézményeket, ahol népzene tanítás folyik. Több tanítványunk rendszeres résztvevője a flandriai "Ethno" fesztiválnak. Tanévenként 15-210 külföldi csoport, egyetemi hallgatók, pedagógusok, kutatók keresik fel iskolánkat tapasztalatszerzés szempontjából. Tanárainkat gyakran hívják külföldre előadásokra, bemutatókra. Az iskola honlapja jelentős mértékben hozzájárul intézményünk megismeréséhez, külföldi kapcsolataink bővítéséhez.

Intézményünk segíti a testvérvárosi kapcsolatok ápolását is. 2009 júliusában 8 növendékünk Varsóban és a Mazuri tavaknál járt testvérvárosi program keretében.

1.4. Az iskola eredményei

Mint az előzőekből is kiderül, az iskola az elmúlt negyed században, és ezen belül az önállóság 10 éve alatt is folyamatos fejlődésen ment keresztül. Már 1991-ben meghaladta a növendéklétszám a 250 főt, néhány esztendőben megközelítette a 300 főt is. Jelenleg - a korlátozó rendelkezések miatt - 202 fős létszámmal működik az intézmény.

Az a törekvése az iskola vezetésének, hogy minél hosszabb ideig megtartsa meglévő növendékeit, és növelje az általános iskolás-korú zeneiskolások létszámát. Ehhez szükséges volt a belépési életkor leszállítása (bár a népzene-tanuláshoz ez általában valamivel magasabb, mint a klasszikus zenénél).

Különleges gondot fordít az iskola a tehetséggondozásra és a tovább tanulásához szükséges minden segítség megadására. Ezt különösen is indokolja a 2007 szeptemberében indított zeneakadémiai népzene szak.

2. AZ ISKOLA MŰKÖDÉSI FELTÉTELEI

2.1. A működéshez szükséges feltételrendszer

2.1.1 Személyi feltételek

Az 1975-ban három tanár által alapított népzenei tanszak az önállósulásig, 1991. január elsejéig folyamatosan bővült - párhuzamosan az oktatás iránti növekvő érdeklődéssel.

Az önálló intézmény már 12 tanárral rendelkezett, akik szinte valamennyi népi hangszert tanítottak a népi ének mellett. Tantervek csak öt hangszerre (furulya, hegedű, citera, duda és cimbalom) léteztek, és a tanárok képzettségével kapcsolatosan is komoly problémák voltak, hiszen 1991-ig nem is létezett főiskolai szintű népzene-tanítás.

Fontos lépést jelentett az, hogy három tanár 1996-ban elvégezte a nyíregyházi Bessenyei György Tanárképző Főiskola ének-zene/népzene szakát. Jánosi András egy norvégiai egyetemen egyetemi végzettséget is szerzett 2006-ban.

Elmondható, hogy valamennyi tanár területének kiváló ismerője, általában maguk is gyakorló előadóművészek, fellépéseiken gyakorta szerepeltetik tehetséges diákjaikat is, amely nagyban segíti az oktatási-nevelési munkát.

Az elmúlt években a továbbképzési terv keretében valamennyi tanár teljesítette tovább-

képzési kötelezettségeit.

Intézményünk 1997-ben megbízást kapott az Oktatási Minisztériumtól a népzeneoktatási terület tantervi munkálatainak megszervezésére, illetve a tantervek nagy részének megírására. A tantervek 1999-ben jelentek meg kötet formájában. Több tanár részt vett a középfokú tantervek elkészítésében is.

2009 szeptemberi adatok a személyi állományra vonatkozóan

Jelenlegi pedagógus-állomány:	17 fő
igazgató	1 fő
igazgatóhelyettes	1 fő
pedagógus	15 fő

Pedagógus-állomány megoszlása végzettség szempontjából :

Szakirányú egyetemi végzettségű	3 fő
Nem szakirányú egyetemi végzettségű	2 fő
Szakirányú főiskolai végzettségű	10 fő
Nem szakirányú főiskolai végzettségű	2 fő
Ebből jelenleg szakirányú intézmény hallgatója	1 fő

Gazdasági, ügyviteli, technikai állomány:

Iskolatitkár	1 fő
hangszerjavító	1 fő
kézbesítő	1 fő
gondnok	1 fő
takarító	1 fő
összesen	5 fő

A zeneiskola 2009-2010-es tanév tanulói létszáma¹ 202 fő, ebből

általános iskolás korú	91
középiskolás	51
szakiskolás	3
egyetemista, főiskolás	37
dolgozó	20

A tanulólétszám megoszlása tanszakonként :

bőgő	6 fő
cimbalom	7 fő
citera	21 fő
duda	8 fő
ének	31 fő
furulya	41 fő
hegedű	56 fő
kontra	11 fő
koboz	5 fő
népi játék	9 fő
tekerő	9 fő
zongora	3 fő
tambura	3 fő

(A fenti tanulólétszámból 12 növendékünk két tanszakos, 2 pedig három tanszakos.)

2.1.2 Tárgyi feltételek

Épület

Bár a zeneiskolának önálló épülete nincs, az oktatás túlnyomó része saját épületrészben történik, mely az önkormányzat tulajdona. Valamennyi tanterem műszaki állapota megfelelő.

Felszereltség

Az iskola eszközállománya (hangszerek, tanítást segítő eszközök) országos viszonylatban is jónak mondható. A hangszerek karbantartásáról folyamatosan gondoskodunk, és sor kerül a hiányok - az amortizálódott hangszerek pótlására, cseréjére.

A hangszerek döntő többségét a növendékek be tudják szerezni (citerák, furulyák, tambura, koboz, hegedű, brácsa), a többi hangszer pedig a korábbi beszerzések folytán rendelkezésre áll.

Elektroakusztikai eszközök tekintetében az intézmény felszereltsége jóval az országos átlag fölötti, köszönhetően az Önkormányzat támogatásának, és az iskola jól működő alapítványának ("A Népzeneoktatásért" Alapítvány). Valamennyi tanteremben van lejátszásra és átvételre szolgáló magnetofon. Rendelkezésre áll egy fénymásoló, két képmagnetofon, két televíziós készülék valamint két DVD lejátszó. Négy számítógép segíti az irodai munkát és közvetlenül az oktatást, az elektronikus levelezést. Az előző tanévben újabb három

lappal bővült eszközállományunk, ami lehetővé teszi, hogy tanáraink digitalizált hangzóanyagait is sokszorosítsák tanítványaik részére. Ez év őszén újabb pályázati pénzt bocsátott rendelkezésünkre az Önkormányzat, így még jobb tárgyi feltételeket biztosíthatunk tanulóink és tanáraink részére.

Lehetőség van archív felvételek digitalizálására, jó minőségű helyszíni audio és video felvételek készítésére (DAT magnetofon, digitális fényképezőgép és videokamera).

3. Cél- és feladatrendszer

3.1. A szakmai, pedagógiai célkitűzések

Intézményünk alapvető célja a magyar népzene, a hangszeres és énekes népzenei kultúra hiteles közvetítése, élményszerű tanítása, a személyes átadás mellett minden korszerű eszköz felhasználásával:

- olyan elméleti és gyakorlati ismeretek, tudás átadása, elsajátíttatása, amelyek egyaránt alkalmassá teszik a tanulót színvonalas hangszeres és énekes előadásra
- a népzenei hagyományok alapvető megismertetése, átörökítése, továbbvitele
- a tanulók felkészítése arra, hogy tudásukkal, technikai készségeikkel alkalmassá váljanak a szólista feladatra, népzenei együttesekben, zenekarokban való közreműködésre, énekes és néptánc kíséretére
- a tanulók ismerjék meg tanult hangszerük zenei lehetőségeit, a népzenei stílusokat, a népzene neves képviselőit hangfelvételekről, illetve személyes találkozás útján
- a tanulók tegyenek szert biztos elméleti tudásra, kapjanak lehetőséget készségfejlesztésre, hallásfejlesztésre, valamint kottaolvasási készségük fejlesztésére
- a kiemelkedő tanulók felkészítése középfokú és felsőfokú tanulmányokra

3.2. Feladatok

A népi hangszeres és énekes tanuló

- tegyen szert hangszerén magas fokú játéktechnikára, énektechnikára, hangszeres tudásra, illetve énekes felkészültségre
- sajátítsa el a népzenei kifejezőkészséget, tudatos formálást, előadói gyakorlatot
- ismerje meg a népzene sajátos gondolkodásmódjának (logikájának), a dallam- és harmóniavilág és a formai szerkezet összefüggéseinek, a ritmus és intonáció szabadabb értelmezésének, a magyar nyelv sajátágaival is összefüggő hang-

súlyviszonyait

- fontos az önkifejezés eszköztárának gazdagítása, a népzene sajátos értékrendszerének felismerése, alkalmazása.
- a technikai készség, a variációképző-rögtönzőkészség kialakítása
- a különböző népzenei műfajok dialektusok, stílusok sajátosságainak megismertetése, egyéni tapasztalatszerzés, népzenei kutatáson keresztül, illetve a népzene nagy előadó egyéniségeivel hangzó, illetve rögzített zenei anyagán keresztül
- jusson el a tanul folyamatos fejlesztéssel az alaprepertoár emlékezetből történő előadásához
- tegyen szert magas fokú tiszta intonációra, ritmuskészségre, árnyalt, sokszínű dinamika alkalmazására
- a rendszeres, céltudatos, igényes önálló munkára, értő zenehallgatásra nevelés és igény kialakítása
- aktív közművelődési tevékenységre, koncerteken, fesztiválokon, táncházakon, táborokban valamint gyűjtő utakon való részvétel ösztönzése

3.3. Eszközök, eljárások

A fentiekben megjelölt célokat és feladatokat következő eljárásokkal kívánjuk megvalósítani

- iskolánk olyan ismereteket közvetít, amelyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, identitástudatát, valamint segíti eligazodásukat a szűkebb és tágabb környezetben
- segítjük, hogy tanulóink elsajátítsák az egyéni tanulás, gyakorlás eredményes módszereit, hogy képesek legyenek az önálló ismeretszerzésre
- a zenei, művészeti és népzenei élmények nyújtásával szeretnénk elérni tanulóinknál a művészetekhez, ezen belül a népművészethez való egész életre szóló pozitív viszonyulást, a zene gazdagítja a személyiséget és harmonikusabb egyéniség kialakulását eredményezheti
- a népzenei keresztül szeretnénk megismertetni tanulóinkat a nemzeti kultúránkkal és történelmünk eseményeivel, hagyományival, és mindezek megbecsülésével tápláljuk tanulóinkban a haza, a szülőföld iránti szeretetet illetve a magyar nemzeti összetartást

- a határon túl élő magyar nemzetiségek értékeinek, népzenei, néprajzi központjainak megismertetésével hozzásegítjük tanulóinkat a magyar kultúra egységes szemléletének, összetartozásának erősítéséhez
- igyekszünk elérni, hogy a tanulók és szülők, valamint a közvetlen környezetünk magukénak érezzék iskolánkat, sikereinket, problémáinkat

3.4. Módszerek

A nevelő-oktató munka céljainak és feladatainak megvalósítását segítik elő az iskola pedagógusai által alkalmazott módszerek. Módszereink kiválasztásánál fontos alapelv, hogy nincs két egyforma, gyermek, illetve ember, de két egyforma pedagógus sem. Ezért a nevelési módszereket mindig úgy kell megválasztani, hogy azok a leghatékonyabb alkalmazást, illetve eredmény elérését tegyék lehetővé. Mindebből következik, hogy minden nevelési szituáció más-más módszer, illetve módszerkombináció alkalmazásával oldható meg. Tehát a módszerek alkalmazásának fontos alelve: a módszerek és eljárások kombinációja. Ezt szem előtt tartva kell mindig választani a módszerek közül. Módszereink két alapvető csoportba oszthatók

- közvetlen (direkt) módszerek azok, amelyek alkalmazásával a pedagógus közvetlenül személyes kapcsolat révén hat a tanulóra a zenepedagógiában
- közvetett (indirekt) módszerek azok, amelyek által a nevelői hatás áttételesen a tanulói közösségen keresztül, vagy közösségi rendezvényeken, fesztiválokon, találkozókön keresztül érvényesül

Nevelési eljárásaink módszereink kiválasztásánál nem csak nevelési céljainkhoz és feladatainkhoz kell igazodni, hanem:

- a tanulók élettani sajátosságaihoz
- értelmi fejlettségéhez
- képességeihez, készségeihez
- érdeklődéséhez
- a pedagógus személyiségéhez
- pedagógiai kultúráltságához, felkészültségéhez
- vezetői stílusához
- valamint a mindenkori szituációhoz, körülményekhez és annak tartalmához

4. Személyiségfejlesztés feladatai

A személyiségfejlesztésben az örökletes adottságokon, a családi nevelésen túl jelentős szerepe van a tanuló közvetlen környezetének, és az iskolában folyó nevelésnek. A zenetanulás, a műszaki nevelés-oktatás rendkívül széles eszköztárral, módszerrel rendelkezik a személyiségfejlesztés terén. Az alapfokú művészetoktatás a művészi kifejezőkézségeket alapozza meg. A népzene iránt (citera, népi brácsa, népi hegedű, népi ének, tekerő...) érdeklődő tanulók számára biztosítja a készségeik, képességeik fejlesztését, az alkotó és önkifejő képességeik kibontakoztatását, tehetségük gondozását.

Az alapfokú művészetoktatás olyan fejlesztő pedagógiát képvisel, amelyben a hangsúly a meghatározott követelmények teljesítésével történő képességfejlesztésen van. A képességfejlesztő gyakorlatok, zeneművek, népdalok, néptáncok a hangszeres oktatáson keresztül sikerélményhez juttatja a tanulót, mely szerint egyre biztosabban tudja kezelni hangszerét a tananyag, a különböző művészeti területek alapvető tartalmait foglalja magába. A tananyag eszköz a tanulók értelmi, érzelmi és kifejezőképességeinek fejlesztésében. A művészetoktatás a készség- és képességfejlesztést, az ismeretgazdagítást, a személyiségformálás eszközeként kezeli, követelményeit a gyermek, a tanuló életkori fejlődési jellemzőihez igazítja.

A művészeti tevékenység, mint minden tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségeit. A művészeti nevelés alapja az egyetemes kultúra és a mindennapi élet esztétikai jelentéssel bíró tartomány.

A képzés lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

- fontos feladata a tanuló személyiségének erkölcsi és szellemi formálása, érzelemvilágának kibontakoztatása, nemzeti identitástudatának megalapozása
- elősegíti olyan emberi magatartás kialakítását, melynek lényeges eleme a hagyományőrzés, népi kultúránk, nemzeti értékeink megbecsülése, a település, a szűkebb pátria és a haza néphagyományainak ápolása a hagyomány értékeinek bemutatásával a múlt és a jelen összefüggéseinek felfedeztetése, mindezzel a személyiség formálásának pozitív irányba való terelése
- az alapfokú művészeti nevelés feltárja a művészetet megörökítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás a legértékesebb emberi alapképesség
- biztosítja a tanulás személyes tapasztalati módját, a tanulók élményszerűen tapasztalhatják meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a népzeneben, néptáncban ötvöződnek

- a művészeti nevelést megalapozza a tanuló esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az értékes alkotások iránti igényét, a rendszeresen átélt pozitív élmények alakítják ki azokat az emberi tulajdonságokat, magatartási szokásokat, melyek a művészetek területén az alkotó magatartás, az eredményes szereplés összetevői
- a művészeti nevelés hozzájárul az akarati, az alkotó cselekvőképesség fejlesztéséhez
- kialakítja a képességet a gondolatok, érzések, elképzelések zenével való megjelenítésének
- megerősíti a rendszeres munka természetes igényét, a kitartást, a szorgalmat, a céltudatosságot, a megfelelő munkafegyelmet, a tanulók képesek lesznek a zenei interpretáción keresztül figyelmük tudatos összpontosítására

5. Közösségi nevelés feladatai

A művészeti nevelés, oktatás – ezen belül a zenei tevékenység – rendkívüli lehetőségeket nyújt a közösségi nevelés és a közösségfejlesztés megvalósítására.

- segíti a tanulókat az emberi kisközösségek, társadalmi környezetük megismerésében és az abban való eligazodásban, a hagyományos kultúra és értékrendszer bemutatásában, mélyíti a közösségi érzést, kialakul és fejlődik a humánus magatartás, az elfogadás és a tolerancia
- a közösségi alkotás öröme lehetőséget nyújt a bizalom átélésre, az empátiás képesség működtetésére társas helyzetekben
- a közösségi alkotás (néptánc, zenekar) növeli a tanulók egymás iránti felelősségérzetét, ugyanakkor kihasználja a társas alkotás, a közös szereplés által nyújtott biztonságérzetet a szorongó, izguló tanulók gátlásainak feloldására, a figyelemmegosztó és alkalmazkodó képesség fejlesztésével hozzájárul a tanuló személyiségének és egyéniségének formálásához is
- közösségformáló ereje által hat az emberi kapcsolatok fejlődésére, azon belül az egész személyiségfejlődésére is (utazások, külföldi vendégszereplések, közös zenélés által)
- a népzene oktatása lehetőséget biztosít arra, hogy a tanulóknál kialakuljon az együttzenélés igénye, az összetartozás érzését erősíti a közös cél elérése

érdekében a zenekar vagy kamarazene csoport tagjainak együttműködése, az egymáshoz való alkalmazkodás, a próbák közösségformáló ereje

- a közösségi nevelést segítik elő az iskola fórumai, rendezvényei, hangversenyei
- közös fellépések akár egyénileg, akár zenekarban elősegítik a tanulók egymás közötti információját, tudásuk, teljesítményeinek megismerését, az iskolai közösségi szellem megerősítését

6. Tehetség, képesség kibontakozását segítő tevékenység

Minden gyermek és ifjú tehetséges valamiben, az iskolai nevelés, oktatás egyik legalapvetőbb feladata megtalálni a tanulóban szunnyadó értékeket. A tehetséggondozás a művészetoktatás legalapvetőbb feladata közé tartozik. Minden iskolánkba felvett és beiratkozott tanulókkal szemben alapvető kötelességünk és feladatunk, hogy figyeljük fejlődésüket, és vegyük észre a zenére legfogékonyabb, érdeklődést és nyitottságot tanúsító, kiemelkedő képességekkel bíró tehetségeket. Kötelességünk őket „láthatóvá” tenni, felfedezni. Az alapfokú művészeti iskolák különböző művészeti ágak tanításával szolgálják a személyiség fejlesztését, a tehetségek kibontakoztatását. A zenei nevelés-oktatásban a tehetség objektíven mérhető elemei a biztos ritmus, hallás, a harmónia- és formaérzék, amely magasabb szintű memóriai, asszociatív képességekkel, illetve logikai és akaratni készségekkel párosul. Mindezekhez szorgalom, alaposág és rendszeresség szükséges. A család és az iskola felelőssége, hogy időben felfedezze a gyermek képességeit, tehetségét és biztosítsa számára a kibontakozásához megfelelő pedagógiai módszereket és eszközöket teljesítménye fokozásához.

A tehetségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink

- differenciált foglalkozás keretében a tanuló képességének és teherbírásának megfelelően tananyag, repertoár megtanítása, a technikai készség intenzív fejlesztése
- több szereplés és fellépés biztosításával lehetőséget nyújtunk arra, hogy a tanulók az elsajátított, begyakorolt műveket maradéktalanul bemutassák és ez által a közönség, az iskolai közösség által megerősítést, motiválást kapjanak a nagyobb munka további vállalásával

- országos fesztiválokon, találkozókön, versenyeken biztosítjuk tehetséges tanulóink részvételét
- nyári zenei táborokat szervezünk, amelyeken további intenzív foglalkozásokkal járulunk hozzá növendékeink szakmai fejlődéséhez, gyakorlásának racionalizálásához (2009 nyarán Nyisztor Ilona segítségével Pusztinában sikerült megvalósítani az említett feladatot. A nagy sikerre való tekintettel jövő nyáron is szeretnénk visszamenni, hogy további zenei élményekkel gazdagodjunk.)
- a legtehetségesebb tanulóinkat eredményeikkel összefüggésben jutalomban, elismerésben részesítjük

7. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges, a nevelő- oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

A Pedagógiai Program megvalósításához szükséges eszközöket a 11/1994. számú MKM. Rendelet 7. sz. melléklete tartalmazza. A rendeletben előírt helységek, eszközök, felszerelések rendelkezésre állnak, melyet e dokumentum melléklete tartalmaz.

8. A szülők, a tanulók és a pedagógusok együttműködésének formái és fejlesztése

Tanulóink jelenlegi összlétszám 225 fő, a létszámon belül a 18 éven aluli 166 fő (75%). Elsősorban az általános iskola korú tanulók szülei igénylik az iskolával való együttműködést, a közvetlen és közvetett tájékoztatást. Iskolánk speciális helyzetéből következően mi szerint a tanulók szabadidejükben vesznek részt az oktatás-nevelésben, ezért szülői szervezet fenntartása működtetése többszöri próbálkozásunk ellenére eredménytelen volt. Ezért iskolánk a hagyományostól eltérő módon tart közvetlen kapcsolatot a szülőkkel.

1. Szülői fórum

Tanévenként két alkalommal nyílt napot és szülői fórumot szervezünk, amelyeken a szülők felvethetik a nevelés-oktatással, az iskolánk működésével kapcsolatos kérdéseiket. Ezekon a fórumokon rendszeresen közreműködnek tanulóink bemutatókkal, hangverseny-

számokkal. A tanévnyitó fórumon a szülők két főt képviselői joggal hatalmaznak meg, hogy összegyűjtsék és képviseljék azokban a kérdésekben véleményüket, amelyekben az iskolának kötelessége szülői véleményt kérni. Az iskolavezetés a szülői képviselőkkel rendszeres konzultációkat szervez.

2. Írásbeli tájékoztató

A szülők írásos tájékoztatása a tanuló tanulmányaival, szorgalmával összefüggő kérdésekről, eszköze a tájékoztató füzet.

3. Iskolai rendezvények, bemutatók:

A hangversenyeken, bemutatókon az iskolavezetés rendszeres tájékoztatót ad az iskola helyzetéről, működéséről, eredményeiről.

4. Tanulókkal való együttműködés formái

Az intézmény tanévenként két alkalommal (szeptember-október, illetve február hónap) tanulói fórumot, diákgyűlést szervez, amelyeken az iskolavezetés tájékoztatja a tanulókat a tanév feladatairól, az iskolai házirendről, félévkor a tanulmányi eredményekről. A diákgyűlésen a tanulók öt fő képviselőt választanak. A képviselők lehetőleg minden korosztályt, illetve nagyobb hangszeres tanszakokat, vagy közösséget képviseljenek. A diákképviselők jogosultak véleményt nyilvánítani minden tanulót érintő kérdésben, illetve az iskolavezetésnek kötelező kikérni véleményüket az oktatási törvényben meghatározott témákban, kérdésekben.

5. A pedagógusok együttműködése

Mivel a zeneoktatás egyéni képzési oktatási formában történik, ezért a pedagógusok minden tanulóval egyénileg van módjuk az iskolával, illetve a tanulmányaikkal összefüggő kérdésekben konzultálni, véleményt cserélni.

Az iskolavezetés kötelessége tanulói illetve szülői fórumot összehívni amennyiben a tanulók és szülők nagyobb csoportja (legalább 20%) igényli.

Az iskolavezetés elkötelezett abban, hogy minden információt közérdeklődésre számot tevő eseményt hirdetőtáblán, vagy közvetlen levél formájában közzé tesz.

9. A Pedagógia Program és Helyi Tantervek érvényessége, legitimációs rendje

Jelen Pedagógiai Program érvényesség ideje 2009 szeptember 1-től 2013 augusztus 31.

A dokumentum felülvizsgálatára, amennyiben arról jogszabály másképpen nem rendelkezik 2 évente kerül sor.

A Pedagógiai Program és Helyi Tantervek módosításának egyéb indokai lehetnek a nevelés-oktatásban a körülményekben bekövetkező változtatások. A dokumentumok elkészítéséért, felülvizsgálataért és módosításáért az igazgató felelős.

A programokat a tantestület fogadja el. A tantestületi elfogadás előtt ki kell kérni a diák- és szülői képviselő véleményét.

A fenntartói jóváhagyás előtt be kell szerezni közoktatási szakértő véleményét. A Pedagógiai Programot és a Helyi Tanterveket a fenntartó Budapest, III. ker. Óbuda-Békásmegyer Önkormányzata hagyja jóvá.

A Pedagógiai Program tartalmi előírásait, célkitűzéseit a tanév eleji diákülésen és szülői fórumon ismertetni kell, valamint az iskola honlapján elektronikusan is nyilvánosságra kell hozni.

A Pedagógiai Program és Helyi Tantervek jóváhagyása után az igazgató aláírásával hiteles és érvényes.

Budapest, 2009. október 15.

(Kiss Tamás)
igazgató

A Pedagógiai Program átdolgozott és módosított változatát az Óbudai Népzenei Alapfokú Művészetoktatási Iskola tanári közössége 2009. október 15-én tartott nevelőtestületi értekezletén elfogadta.